

Metsänhoidon vuosisuunnitelma 2026

Kunnanhallitus 19.01.2026

13/02.07.00.00/2026

Päätösehdotus Kunnanhallitus hyväksyy vuosisuunnitelmat ohjeellisenä. Maankäyttöpäällikkö valtuutetaan tekemään suunnitelmiin tarvittavia täydennyksiä, tarkennuksia ja muutoksia.

Maankäyttöpäällikkö päättää talousarvion puitteissa puukaupoista ja hoitotoista sekä allekirjoittaa niihin liittyvät sopimukset ja muut asiakirjat. Valtuutus koskee myös lähimetsissä tehtäviä toimenpiteitä sekä sellaisia vuosisuunnitelman ulkopuolisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeellisia kaavan tai muun suunnitelman/hankkeen toteuttamiseksi.

Päätös

Selostus Laukaan kunta omistaa yhteensä noin 2250 ha metsäalueita ja ne ovat arvokkaita monessa muodossa. Kunnan metsät ovat monikäyttöisiä, eli riippuen metsien sijainnista ja käyttötarkoituksesta, metsää hoidetaan eri tavoitteiden mukaisesti. Kunnan omistamia metsiä hoidetaan [teemakohtaisten tavoitteiden ja toimenpidelinjausten](#) mukaisesti, jotka perustuvat kunnanvaltuuston hyväksymään [metsäohjelmaan](#) (kvalt 11.11.2024 § 36).

Toimenpidesuunnittelua ohjaavat kunnan tavoitteet ja vuosittain vahvistettava talousarvio. Vuoden 2026 talousarviossa metsistä saatavaksi käyttötaloustuloksi on arvioitu yhteensä +420 000 euroa. Vastaavasti metsänhoito- ja parannusmenoihin on käyttötaloudessa varauduttu yhteensä -200 000 eurolla, sisältäen metsänhoidon ja metsänparannukset sekä asiantuntijapalvelut.

Talousmetsien vuosisuunnitelma

Talousmetsiä hoidetaan metsänhoidon suositusten mukaisesti huomioiden kunkin metsikön erityispiirteet. Kunnan metsäohjelmassa hakkuumäärät on mitoitettu kestävänsä metsänhoidon periaatteiden mukaisesti siten, että hakkuut eivät pitkällä aikavälillä ylitä talousmetsien vuotuista kasvua ja metsien taloudelliset, ekologiset sekä sosiaaliset arvot turvataan.

Vuodelle 2026 on laadittu talousmetsien vuosisuunnitelma, joka sisältää puutavaran myynnin sekä metsänhoidon ja -uudistamisen toimenpiteet. Toimenpiteet kohdistuvat eri puolilla kuntaa sijaitseville metsätiloille.

Puukaupat ja hakkuut:

Vuosisuunnitelma koostuu valmisteluhetkellä keskeneräisistä ja jo kilpailutetuista puukaupoista, joista saatavat tulot ovat noin 39 000 euroa ja puumäärä noin 1100 m³. Näitä täydennetään noin 5700 m³:n suuruisilla uusilla leimikoilla, joista uudistushakkuiden osuus on noin 4050 m³ (13 ha) ja kasvatushakkuiden osuus noin 1650 m³ (27 ha). Osa uusista leimikoista on talvikorjuukelpoisia ja ne kilpailutetaan syksyllä 2026, jolloin korjuu ja tulot toteutuvat pääosin vuonna 2027.

Kokonaisuutena suunniteltu hakkuumäärä vastaa noin 75 % talousmetsien vuotuisesta kasvusta ja jää siten selvästi alle kasvun. Hakkuutaso ei pitkällä

aikavälillä vähennä puuston kokonaistilavuutta ja on kunnan metsäohjelmassa asetettujen kestävyttä koskevien tavoitteiden mukainen.

Leimikot sijaitsevat osin alueilla, joilla voi olla erityiskäyttöä. Näiden tekijöiden vaikutus huomioidaan myyntikokonaisuuksia muodostettaessa. Pääsääntönä on, että puutavara kilpailutetaan tarkoituksenmukaisina leimikkokokonaisuuksina ja myydään eniten tarjoavalle. Pienet kokonaisuudet, erityiskohteet sekä kaavan tai erillisen suunnitelman toteuttamiseksi myytävät leimikot voidaan myydä suoralla kaupalla sopivalle ostajalle.

Hoitotyöt ja metsänparannukset:

Talousmetsien hoitoon ja parantamiseen varataan vuodelle 2026 yhteensä noin 70 000 euroa. Raivaussahatöihin käytetään noin 35 000 euroa, jolla toteutetaan taimikonhoitoa noin 47 hehtaarin alueella. Aiemmin hakattujen avohakkuualueiden uudistamiseen varataan noin 35 000 euroa.

Suunnitellut hoitotyöt kohdistuvat metsänkasvatuksen kannalta keskeisiin vaiheisiin, mutta kokonaisuutena tarkastellen toimenpidemäärä on niukka suhteessa talousmetsien pinta-alaan ja pitkän aikavälin hoitotarpeisiin. Uudistamistoimenpiteet turvaavat hakattujen alueiden metsittymisen, mutta taimikon varhaisperkauksia, taimikonharvennuksia ja nuorten metsien hoitoa toteutetaan määrällisesti vähemmän kuin metsien kehityksen ja metsäohjelman tavoitteiden näkökulmasta olisi optimaalista.

Erityisesti taimikonhoidon riittämättömyys lisää riskiä hoitorästien kasvulle, mikä voi johtaa puuston laadun heikkenemiseen, kasvutappioihin ja tulevien hakkuiden taloudellisen tuoton alenemiseen. Myöhästyneet hoitotyöt nostavat myös tulevia kustannuksia ja heikentävät metsänhoidon kustannustehokkuutta.

Metsänhoidon kustannusten nousu tuo haasteita toimenpidesuunnitteluun. Osa metsänhoitotöistä sekä kaikki metsänparannustoimenpiteet, kuten metsäteiden kunnossapito ja rakentaminen sekä lannoitukset, on jouduttu karsimaan tai siirtämään myöhemmille vuosille. Tuleville vuosille on tiedossa merkittävä määrä raivauksia ja metsäteiden parannustarpeita, minkä vuoksi on tärkeää huolehtia siitä, etteivät hoitorästit kasva ja kustannukset kertaannu.

Vaikutusten arviointi (talousmetsät):

Vuodelle 2026 suunnitellut talousmetsien hakkuumäärät tukevat metsien taloudellista kestävyttä ja mahdollistavat tasaisen tulovirran lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Hakkuumääriä täydentävät hoitotyöt turvaavat metsien kasvukyvyn, mutta niiden riittämättömyys lisää pitkän aikavälin riskejä puuston laadun, kasvun ja hakkuumahdollisuuksien heikkenemiselle. Kokonaisuutena suunnitelma on metsäohjelman tavoitteiden mukainen lyhyellä aikavälillä, mutta tavoitteiden saavuttaminen pitkällä aikavälillä edellyttää metsänhoidon resurssien vahvistamista lähivuosina erityisesti taimikonhoidon ja nuorten metsien hoidon osalta.

Lähimetsien vuosisuunnitelma

Lähimetsät sijaitsevat taajamien sisällä tai niiden välittömässä läheisyydessä. Ne ovat asemakaavoissa pääosin lähivirkistysalueiksi tai muiksi viheralueiksi merkityjä alueita. Lähimetsillä ei ole taloudellisia tuottotavoitteita. Sen sijaan niiden hoidossa painotetaan puuston elinvoimaisuutta, maisema- ja

suojavaikutuksia, virkistyskäyttöä sekä turvallisuutta. Toimenpidesuunnittelun taustaselvitykseksi teetetään luontoselvitykset, joilla kartoitetaan toimenpidealueen liito-oravaesiintymät ja muut arvokkaat luontokohteet.

Lähimetsien hoitokohteet ovat erityiskohteita, koska ne sijaitsevat pääsääntöisesti asutuksen lähellä ja näin ollen työssä tulee erityisesti huomioida ihmisten turvallisuus sekä rakennuksille ym. aiheutuvat riskit. Lisäksi toimenpidesuunnittelussa on otettava huomioon asukkaiden toiveet, luontoarvot, kaavojen määräykset ja muut viranomaisten antamat määräykset. Tästä syystä hoitokustannukset ovat merkittävästi kalliimpia verrattuna talousmetsien hoitoon ja niitä on vaikea arvioida etukäteen. Tavoitteena on, että lähimetsien hoitohakkuista saataville tuloille katetaan hoitotöiden kustannukset (tuloarvio +130 000 euroa ja menoarvio -130 000 euroa).

Talvi 2026:

Lievestuoreella (Laurinkylä-Pirtinalue) ja Leppävedellä (Näätämäki) on aiemmin toteutettu pienpuuston raivauksia ja talvella töitä jatketaan isomman puuston poistoilla. Tavoitteena on saada työt valmiiksi keväällä 2026.

Kesä/syky 2026:

Leppävedellä (Pieleslehto) ja Vihtavuorella (Kuhämäki-Brittilänranta) aloitetaan hoitotyöt pienpuuston raivauksilla. Isomman puuston poistoa toteutetaan talvella 2027.

Lisäksi Laukaan kirkonkylässä (Asema-Rokkakangas-Paviljonki) toteutetaan maisemanhoitoa ja alueiden siistimistä (pienpuuston raivaus).

Muut

Lähimetsissä hakkuutarpeita saattaa tulla esimerkiksi kaavan tai muun suunnitelman/hankkeen toteuttamiseksi, kuten uusien tonttialueiden hakkuista tai kunnan omien rakennushankkeiden toteuttamiseksi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	Maankäyttöpäällikkö Jarmo Toikka, puh. 040 3538 258
Toimenpiteet	<lisää jakelutiedot>